

Br. 13
Maja
2007

Informativni bilten mikroregije za prekograničnu saradnju Dunav - Nera - Karas

MRDNK

U ovom broju:

♦ Izabrani su 44
voluntera za
monitorizaciju
prirodu u MRDNK

Str.1-2

♦ Perspektive u
prirodnoj
prekograničnoj
rezervaciji BARA
Nera – Dunav &
Labudovo Okno.

Str.. 2-3

♦ Oravica

Str..4

VOLUNTERI U PRELEPOM SVETU MIKROREGIJE DUNAV – NERA – KARAŠ

Pripreme za monitorizaciju okoline u pograničnoj zoni mikroregije Dunav– Nera– Karas

Ekolosko Društvo GEC Nera Oravița, u saradnji sa Agencijom za Socijalno Ekonomski Razvoj zupanije Karas Severin, Opstinom Moldova Noua, Turistickom Agencijom Opštine Veliko Gradiste, Asociacijom SKOLA PLUS Bela Crkva i Ekolosko Društva EKO BREG Vrsac ostvaruje u periodu decembar 2006 –novembar 2007 projekat

„Doprinos poboljšanju menadžmenta prirodnih zaštićenih površina pogranične zone mikroregije Dunav-Nera-Karaš,,
finansiran sa strane Evropske Unije, u okviru programa PHARE, za susedske programe Rumunija – Srbija 2004 -2006

U periodu mart – maj 2007. realizovan je training namenjen potvrđivanju i selekciji volontera, koji ce ucestvovati u projektu. U trajningu su ucestvovala 84 kandidata, pripadnika organizacije GEK Nera, SPEO Karas Oravica, SKOLA PLUS Bela Crkva i EKO BREG Vrsac, koji su u ovom trenutku učenici ili profesori Gimnazije General Dragalina Oravica, Agroindustrijske skolske ustanove Oravica, Gimnazije Eftimije Murgu Bozovic , Industrijsko skolskog centra Nova Moldava, Osnovne skole I – VIII Sopotu Nou, Gimnazije Dositej Obradovic Bela crkva kao i Hemijske i Medicinske Skole Vrsac

.....i licea Nova Moldava

Krajem aprila meseca kandidati su prošli test a njih 44 radice kao volonteri u okviru projekta na alternativnoj monitorizaciji sredine u zoni prirodno zasticeinih površina koje se nalaze u neposrednoj blizini granice Rumunije i Srbije.

Prvi skup Zajednicko Volonterskog Centra mikroregije Dunav – Nera - Karas

U subotu 14. aprila sastao se Zajednicki centar volontera mikroregije Dunav-Nera-Karaš, predstaviće mehanizam prekogranične saradnje četiri NVO-a za zaštitu životne sredine iz Rumunije i Srbije , obrazovan putem primene projekta. Na teritoriji grada Oravica (Rumunija) održan je sastanak lokalnih ekipa volontera iz mesta: Bozovići, Šopotu Nou, Dalboșec, Lapușniku Mare, Garbovac, Nova Moldova, Koronini, Sikevica, Požežena, Sokol, Kampia, Oravica, Saska Romana, Čiklova Romana, Vrșac, Gudurica, Veliko Gradište i Bela Crkva. Odredene pripreme alternativnog monitoringa prirode u nacionalnim parkovima i prirodnim rezervatima, koji se nalaze u blizini granice Rumunije i Srbije, realizovaće volonteri

Training za selekciju voluntera Licea Eftimie Murgu Bozovici.....

organizacija : GEC „Nera” Oravica, SPEO KARAŠ Oravica, ŠKOLA PLUS Bela Crkva i EKO BREG Vršac.

U prvom delu sastanka, održanog u sedištu GEC „Nera”, volonteri su zajedno sa predstavnicima Uprave Nacionalnog Parka Porcile de Fier, Nacionalnog Parka Keile Neri-Beușnica, Specijalnog prirodnog rezervata „Deliblatska peščara” i Regionalnog parka „Vršacke planine”, odredili proceduru alternativnog monitoringa životne sredine i program delatnosti Projekta za mesec maj – oktobar 2007.

U nastavku saglasili su se oko primene alternativnog monitoringa životne sredine u Rezervatu Valea Ciklovei.

Volonteri SKOLA PLUS Bela Crkva u akciji monitorizacije prirodne rezervacije Doline Ciclova

Alternativni monitoring životne sredine, urađen od strane NVO-a u saradnji sa Upravama nacionalnih parkova i Prirodnih rezervata u pograničnoj zoni mikroregije Dunav - Nera - Karaš je važna činjenica Projekta, koja će ubuduće sprečiti degradaciju prirodnih bogatstava mikroregije i degradaciju koja poslednjih godina nastaje zbog nekontrolisanog turizma, prekomernog ilegalnog ribolova i lovokrada.

5. maja tekuće godine u Bazjasu i Sokolovcu, na obalama Dunava i Nere odvijala se prva alternativna monitorizacija sredine u zoni prirodnog rezervata Nerin Rit – Dunav. Tom prilikom volonteri iz organizacija GEK Nera, Speo Karas Oravica, SKOLA PLUS Bela Crkva i EKO BREG Vrsac prikupili su informacije o ekološkom stanju rezervata koje su uneli u specifične obrasce o monitorizaciji.

Volonteri EKO BREG, Hemijske škole Vrsac u poseti DEK NERI

Na osnovu ovih informacija, GEK Nera će sastaviti izveštaj koji će staviti na raspolaganju lokalnim vlastima odgovornim za zaštitu sredine Rumunije i Srbije.

Iako nije uključena u projekat kao aktivnost, volonteri zajedničkog volonterskog centra mikroregije Dunav – Nera – Karas sakupili su, ovom prilikom, značajnu količinu ambalaze. Međutim, velika površina rezervata Nerinog Rita i dalje je prekrivena ovim materijalima (otpacima).

Mariela Popovici Sturza – rukovodilac zajedničkog volonterskog centra MRDNC

ZAJEDNICKI PLAN MENADZMENTA PREKOGRANICNE PRIRODNE REZERVACIJE BARA NERA –DUNAV

U Novoj Moldavi se održao prvi sastanak zajedničke radne grupe (GLIM ANP).....

Petak, 9. marta o.g., u sedištu mesnog odbora Moldova Noua, održao se sastanak zajedničke radne grupe, u okviru tehničkog sekretarijata asocijacije za prekograničnu saradnju DUNCA COOPERATION, gde su učestvovali predstavnici Administracije Prirodnog Parka Porțile de Fier, Administracije Nacionalnog Parka Keile Nerei Beușnica, Agencije za zaštitu prirode Karaș – Severin, Agencija za socijalno ekonomski razvoj Zupanije Karaș – Severin, Lokalni Odbor Moldova Noua, Lokalni Odbor Oravița, administracija Vojvodina Šume Petrovaradin i pripadnici EKO BREG-a Vrsac.

**ZAJEDNICKA RADNA GRUPA (GLIM ANP) mikroregije
Dunav – Nera – Karas**

U prvom delu sastanka, administratori parkova Portile de Fier, Keile Nerei Beușnița, Vršacke Planine i rezervacije Deliblatska Peščara, uradili su jednu generalnu prezentaciju ovih zaštićenih areala, a isto tako i dobrih ostvarenja u okviru sopstvenih menadžmenta. Nakon toga zajednička radna grupa je lansirala inicijativu < **Zajednički plan menadžmenta prekogranične prirodne rezervacije bara Nera –Dunav** > i < **7 dana u prelepom svetu mikroregije Dunav – Nera – Karaș** >, prekogranični ekoturistički program namenjen valorifikaciji prirodnog potencijala zaštićenih regija u toj zoni.

Na kraju sastanka, Ekološko Drustvo Nera i Administracija Vojvodina Šume su potpisali protokol saradnje, sledivši da uskoro najznacajniiji administrator zaštićenih površina Vojvodine postane član asocijacije DUNCA COOPERATION.

..... a u Bazijasu GLIM ANP je odlucio o zajednickom planu rada

Subota 5 mai o.g u Bazijasu se odrzao novi susret GLIM ANP namenjen realizaciji zajednickog plana menadzmenta prirodne prekogranicne rezervacije Bare Nere –Dunava & Labudovo Okno.

Tom prilikom odlucila se realizacija zajenickog menadzmenta vlazne prekogranicne zone Bare Nera Dunav & Labudovo Okno moze biti uradjen kada ce cela zona imati status RAMSAR-a zbog toga sto trenutno samo Labudovo Okno poseduje takav statut.

Zajednicka radna grupa je odlucila da u okviru projekta bude uradjen dokumnet "Zajednicki objektivni menadzmenta za buducu prekogranicnu zonu RAMSAR Bare Nera – Dunav & Labudovo Okno" koje ce stvoriti fundaciju buducih legalnih poteza administracije suma Mehedinti si Vojvodinasume Petrovaradin u stvaranju prekogranicne zone RAMSAR BareNera – Dunav & Labudovo Okno.

Za fundamentaciju ovog dokumenta bice koriscen Vodic MICHAELA APPLETONA u pogledu elaboracije plana menadzmenta zasticenih zona, u okviru predloga konvecije RAMSAR.-a

Cornel Popovici Sturza – koordinator projekta

Procedure alternativne monitorizacije sredine uradjene u okviru zajednickog centra voluntera mikroreregije Dunav – Nera – Karas

Monitorizacija putem standardne procedure okoline ,stalna i dugotrajna aktivnost koju sprovode drzavni autoriteti koji imaju obavezu da garantuju svojem drzavljaninu dobar kvalitet faktora koji ga okruzuju (voda ,vazduh, tlo) potrebne odrzavanju prirodnog zdravlja i udobnosti.Autoritet je obavezan po zakonu,da periodicno pruza narodu oficijalne informacije u vezi stanja faktora okoline .

Alternativna monitorizacija okoline je evaluacija stanja okolnih faktora i biodiversiteta uradjena sa sopstvenim sredstvima ud strane jedne osobe, od strane grupa ili neguvernamentalnih organizacija koje pripadaju civilnom drustvu,sa ciljem da pruzi prema lokalnom ili centralnom autoritetu koje odgovaraju za zastitu prirode, komplementarne /alternativne informacije o naseljenim regionima ili naucno-turisticko vaznim zonama o agresiji prema prirodi od strane antropskih faktora.

Recica Radimna zagadena ambalazom i otpacima

Obicno alternativna monitorizacija prirode stvara se kao reakcija civilnog drustva u slucaju kada vlasti ne uspevaju dovoljno dobro da kontrolisu takve agresije prema prirodi i biodiversitetu.

Obicno alternativna monitorizacija prirode od strane nevaldinih organizacija putem volunterskih aktivnosti sadrzi sledece aktivnosti:

a) realizacija sopstevene baze podataka u

pogledu faktora zastite sredine i biodiversiteta.

Aktivnost se sastoji u sakupljanju informacija o stanju faktora sredine (voda , vazduh, tlo) i bioraznovrsnosti kao i svih fenomena nastali dejstvom coveka, aktivnosti koje imaju negativna dejstva na prirodni patrimonijum. Volonteri su sve informacije zapisali na specifice obrasce o monitorizaciji.

Pravilno popunjavanje tog formulara zavisi od kapaciteta voluntera da shvate fenomen agresije prema prirodi i poznavanje pravilne terminologije koje se odnose na te slucejeve.

Percepcija agresivnih slucajeva uperene protiv prirode uradjuje se putem ljudskih cula (vid, sluh, miris). Misli se da u takvom slucaju prikupljene infoirmacijew putem ljudskih cula predstavljaju 80% od totalne informacije koja pruza kompletnu sliku velicine i tezine slucaja.Zato se moze reci da je covek sa svojim culima moze biti najbolji prijatelj prirode.

Abilnost percepcije sto vise karakteristiknih slucajeva agresije dobija se u konkretnim misijama voluntera ,u monitorizaciji okoline. U okviru spiska monitorizacije koje se odnose na takve slucajeve, obicno, treba da pruze odgovore na sledeca pitanja: ko je primetio ? gde ? kad ? na koji nacin ? dali se pronasao uzrok ?, da li su se uzeli uzorci ? da li se znaju autori ?, u slucaju kada mogu biti identifikovani .

Fenomeni agresije protiv prirode se manifestuju obicno putem zagadjivanja prirodnih okolnih faktora (voda vazduh, tlo) i putem direktnih negativnih akcija protiv prirode (abuzivna seca drveca,prekomerno pecanje i lov)

Illegalna pasa u prirodnom rezervatu Nerin Rit – Dunav

Upozoravanje se radi u sledecim slucajevima: pozar u sumama koje ne mogu gasiti volunteri, veliki broj mrtvih zivotinja, koje naznacava moguće zagadjivanje tla ili vode, nalazenje naftnih mrlja na velikim površinama vode ili tla.

b) Upozoravanje lokalnih vlasti u slučaju masivnih agresija protiv prirodnog okruženja i biodiversiteta

Aktivnost se sastoji u brzom informisanju, putem telefona ili vrbalno prema onima koji odgovaraju za zaštitu prirode u arealu mikroreregije, u vezi za situacijama koje mogu predstavljati veliki rizik za prirodu i biodiversitet

c) Sakupljanje dokaza u misijama alternativne monitorizacije,tamo gde se sumnja da postoji zagadjivanje vode ili tla, ili u slucaju upozorenja, uzimaju se probe vode, tla, flore i faune koje mogu dati relevantne informacije o agresiji prema prirodi.

Dokazi, probe, rekoltiraju se putem higijenskih rukavica i slazu se u zatvorene ciste recipijente (flase, plasticne kutije, itd.). Odgovorni

Logorske vatre u rezervatu Cheile Nerei (Klisura Nere).

autoriteti za zaštitu prirode biće informisani što je ranije moguće (telefonom, e-mailom) o postojanju dokaza i biće pozvane da ih preuzmu.

Da ne bi se pokvarili dokazi koji sadrže mrtve životinje moraju se sačuvati u hladnjaku. One će biti poslate zajedno sa fisom identifikacije dokaza koja će biti popunjena i potpisana od strane koordinatora tima voluntera. Koordinator tima voluntera odlučuje u slučaju dokaza, šta će se desavati dalje sa njima, idu li na analizu ili će biti odbacene.

Cornel Popovici Sturza – koordinator de projekta

NASELJA MIKROREGIJE DUNAV-NERA

ORAVICA (ORAVIȚA)

Studije arheoloških materijala otkrivenih na sadašnjem gradskom ognistu i okolini, pokazuju da je Oravica osnovana za vreme romanizacije Banata. Između 1690-1700. godine zabeleženo je da Oravica pripada palanackom distriktu.

Naziv Oravica je slovenskog porekla izvedeno od reci "hora" (brdo) ili "ohra" (orah).

Oravica je smestena na raskrsnici puteva između Nove Moldave – Bozovica, Resice – Anine, Bozovica – Temisvara.

U Oravici nailazimo na tri reljefna oblika: ravnice, brda i planine.

Klima je kontinentalnog tipa sa mediteranskim uticajima. Karakterisuje je duža leta i kraće zime sa vremenskim otopljanjem.

Lokalni vetar je Kosava koji obično duva u pravcu sever- istok, jug – zapad, dostizuci ponekad brzinu od 200 km/ sat ostavljajući veliku stetu za sobom. Na staroslovenskom kosava znaci "planinski vrh"

Flora sa ove teritorije predstavlja pojedine karakteristike klime mediteranskog uticaja gde raste smokva, kesten, jorgovan i badem. Oravica je okružena cetinarskim i listopadnim sumama.

U gradu živi 15.263 stanovnika od kojih 14.341 rumuna, 248 mađara, 239 nemaca, 362 cigana, 73 srba.

Gradsku ekonomiju predstavlja poljoprivreda, ekološka zaštita zatvorenih rudnika, a posle 1990 iskoriscavanje i obrada drveta i turizam.

Pozoriste Mihaj Eminescu,

Završena 1863. godine, željeznička pruga je prva planinska pruga u zemlji duž koje se nalaze bezbroj tunela i mostova koji oku pružaju jedinstveni prizor.

Manastir Calugara (Kalugara) smesten visoko u planinama posećuju hiljade vernika koji tu dolaze da se mole ili leče jer unutrašnjost skriva ikonu cudotvornog dejstva.

Apoteka – muzej Knoblanch predstavlja prvu planinsku apoteku u zemlji, čuvajući u svom prostoru ostatke farmaceutskih instrumenata sa kraja XVIII veka.

Pecina « Adam Neamtu » (Pecina Nemca Adama) podseća turista na davna vremena cuvenog hajduka, Nemca Adama, koji je koristio pecinu u teskim, opasnim vremenima.

Stari teatar, sagrađen 1817. godine, prvo je pozorište u Rumuniji.

Željeznička stanica Oravica – sagrađena je 1849. godine – prva je stanica u Rumuniji.

Željeznička pruga Oravica – Anina preseca planinsku oblast bogatu prostranim sumama a smatraju je čak i danas inženjerskim cudom.

BELA CRKVA

Bela Crkva leži u lepoj i prostranoj kotlini reke Nere, na krajnjem jugoistoku Vojvodine. Oivičena je ograncima Karpatskih planina, a otvorena prema zapadu ka Panonskoj niziji. Udaljena je od Beograda nešto manje od 100 kilometara. U neposrednoj blizini grada nalaze se vođeni tokovi Dunava, Nere, Karaša, Kanala Dunav-Tisa-Dunav, kao i više kristalno čistih jezera pa Belu Crkvu nazivaju još i: "Vojvodjanska Venecija"

Grad je dobio ime po jednoj staroj crkvi na koju su naišli prvi naseljenici. Na samo 15 kilometara od grada nalazi se Delibatska Pescara, jedinstveni pešćani teren u Evropi, poznato izletiste i lovište za krupnu divljač.

Opština Bela Crkva prostire se na 35,345 hektara i, osim grada, čine je sledeća naselja: Kaludjerovo, Kruščica, Kusić, Vračev Gaj, Crvena Crkva, Banatska Palanka, Stara Palanka, Kajtasovo, Grebenac, Dupljaja, Jasenovo, Banatska Subotica, Dobričevo i Češko Selo. Ima oko 21,499 hektara oranica, 6,158 hektara pod livadama i pašnjacima, pod šumom oko 2,704 hektara, a pod vinogradima i voćem oko 160 hektara. Prostire se na sledećim geomorfološkim celinama: Banatska pešćara, lesna zaravan, abraziona terasa, lesna terasa, dno belockrvanske kotline, kaludjerovačka kotlina i aluvijalna ravan Nere, Karaša i Dunava. Na teritoriji opštine matični supstrat čine les, pesak i aluvijalni nanosi. Preovladjuju kulturne biljke: žitarice, industrijsko bilje, povrće, voće i vinogradi.

Ukupno ima 25.639 stanovnika a u samom gradu živi 12.304 stanovnika (po popisu iz 1991. godine) različitih nacionalnosti. Zastupljeno je 18 naroda i narodnosti - 19,212 Srba, 2,105 Rumuna, 1,102 čeha, 722 Mađara i 2,493 ostalih.

Bela Crkva poznata je kao turistički grad koji svojom živopisnom okolinom, predivnim jezerima, fasadama baroknog stila, parkovima čuvenim "Karnevalom cveca", kvalitetnim vinima i voćem privlači mnogobrojne turiste. U samom gradu i okolini ne postoji "zagadživačka" industrija te se može svrstati u ekološki čisto područje.

Štefanovici Antal – rukovodilac informativnog centra MRDNK

Banatska Palanka

SUSEDISKI PROGRAM RUMUNIJA – SRBIJA 2004 –2006

**Grupul Ecologic de Colaborare NERA
Caraș – Severin**

www.gecnera.ro

**Sadržaj ovog materijala ne predstavlja obavezni i
zvanični stav Evropske Unije**

Program za prekograničnu saradnju Srbija _Rumunija 2004-2006 ima za generalni cilj dostignuce ekonomske –socijalnog razvoja u granicnoj zoni između Srbije i Rumunije putem aplikacije principa prekogranične i razvija se u Rumuniji putem Ministarstva Evropske kao glavnog autoriteta i Regionalnog Biroa za Prekograničnu Saradnju Temisvar (BRCT Timisoara)